

**Programmarapportage Regieprogramma's
Wateropgave (WO),
Verbetering Boezemkades (VBK),
Ruimtelijke Adaptatie (RA)
Kaderrichtlijn Water (KRW)**

1e triaal 2025

Registratienummer
25.0445088

Datum
Maart 2025

Versie
Concept

Afdelingen
Watersystemen / Waterveiligheid & Wegen

Toelichting foto's voorpagina (met de klok mee)

Ruimtelijke Adaptatie (RA):

De herinrichting van het Ganker in Nibbixwoud is begonnen. Het doel is betere afwatering en het vergroten van de verkeersveiligheid. Uit zowel theorie als de praktijk blijkt dat de kern van Nibbixwoud kwetsbaar is voor wateroverlast. Toen er plannen kwamen om het Ganker opnieuw in te richten, is ook gelijk besloten om dit waterbergende pakket aan te leggen. Straks wordt hier het regenwater in de bodem opgeslagen en wordt de overlast voor de dorpskern Nibbixwoud beperkt. Bij de start van de werkzaamheden waren leden van de dorpsraad en wethouder Harry Nederpelt en onze hoogheemraad Klazien Hartog aanwezig.

Wateropgave (WO): Op dinsdag 4 februari is het raamcontract ingenieursdiensten ondertekend. Daarmee is HHNK een samenwerking aangegaan met vijf ingenieursbureaus: Arcadis, RPS, Iv/Tauw, Bureau Schmidt en MUG ingenieursbureau. De programma's Wateropgave 2.0 en Verbetering boezemkades (VBK) gaan gedurende zes jaar gebruik maken van dit raamcontract. Beide programma's staan voor een grote opgave voor de komende jaren en binnen dit meerjarige contract kunnen de programma's eenvoudig planvormingswerkzaamheden door de ingenieursbureaus laten uitvoeren. Daarbij valt te denken aan ontwerpen voor kadeverbetering of het uitwerken van maatregelen voor optimalisaties van het watersysteem.

Verbetering Boezemkades (VBK): voor het project Gors Vurige Staart wordt het Oudelandsdijkje tussen Purmerend en Ilpendam verbeterd. Hiervoor wordt de teensloot verplaatst om de onderberm op te kunnen hogen. Na de dijkverbetering wordt het fietspad verbreed en opnieuw aangelegd.

Kaderrichtlijn Water (KRW):

Op 7 maart 2025 hebben de samenwerkende partijen de plannen ondertekend die nodig zijn om het Oosterdelgebied voor de toekomst te behouden en te werken aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Gemeente Dijk en Waard, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Staatsbosbeheer, Stichting Veldzorg en Museum Broekerveiling werkten twee jaar aan een plan voor dit bijzondere eilandengebied in Broek op Langedijk. Het Oosterdelgebied is een prioritair KRW-gebied waar we kans hebben om het helderwaterdoel te bereiken. In het gebied wordt meer dan 20 kilometer oever hersteld en/of natuurvriendelijk aangelegd, zodat de afkalving van de eilanden stopt. Daarnaast worden er vissenbossen aangelegd, de sluis vispasseerbaar gemaakt, gebaggerd op bodemvariatiën en in delen van het gebied de recreatievaart geweerd om meer rust te creëren in het watersysteem.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Programma Wateropgave (WO)	6
1.1 Opdrachten en doelen	6
1.2 Belangrijke gebeurtenissen 1 ^e triaal 2025	7
1.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose	8
1.4 Communicatie	9
2 Programma Verbetering Boezemkades 3 (VBK3)	11
2.1 Opdrachten en doelen	11
2.2 Belangrijke gebeurtenissen 1 ^e triaal 2025	11
2.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose	14
2.4 Communicatie	16
3 Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)	21
3.1 Opdrachten en doelen	21
3.2 Voortgang programma	21
3.3 Financiële prognose & risico's	24
3.4 Belangrijkste gebeurtenissen en communicatie	26
4 Programma Ruimtelijke Adaptatie (RA)	27
4.1 Opdrachten en doelen	27
4.2 Belangrijke gebeurtenissen 1 ^e triaal 2025	27
4.3 Bereikte resultaten - stand van zaken – prognose	32
4.4 Communicatie	32
5 Afkortingenlijst	34
6 Bijlage risico's	35

Samenvatting

Programma Wateropgave (WO)

De eerste projecten van het programma Wateropgave 2 zijn in uitvoering. In Schoorl zijn de eerste verbeteringen in het watersysteem gerealiseerd. De aanleg van het bergingsgebied in de Sammerspolder is succesvol aanbesteed en ook daarvan is de realisatie begonnen. Ook de projecten in de polders Callantsoog, AB, Z en Anna Paulowna worden in 2025 in uitvoering gebracht.

De vergunningsprocedures voor verbeteringen in het watersysteem van Obdam zijn gestart en de eerste vergunningen eigen dienst voor de optimalisaties van de waterbergingsgebieden zijn gereed om in procedure te gaan.

Met behulp van het raamcontract ingenieursdiensten geven we gas op de planvorming van de projecten bij Schagen, in de polder Drieban en bij Egmond aan den Hoef.

Programma Verbetering Boezemkades (VBK3)

In 2025 wordt 20,8 kilometer kering verbeterd in de VBK-projecten Starnmeer, De Gors Vurige Staart, Alkmaar-Schagen, HULOK fase 3, Engewormer, Ursem, Wilmkebreepolder en Nauernaschevaart sectie 7. Veel projecten zijn nog in de planvorming en twee nieuwe projecten zijn gestart met de planvorming. Voor 2025 is de verwachting dat het VBK3-programma tussen de € 11,4 en € 14,7 mln. gaat besteden. De begroting voor 2025 is € 13,9 miljoen. De onzekerheid komt doordat een aantal projecten nog moeten worden aanbesteed. Dit jaar worden meer kilometers opgeleverd in vergelijking met 2024, omdat twee grote projecten, die vorig jaar zijn gestart, dit jaar worden opgeleverd.

Medio juni is de hertoetsing afgerond en kan de definitieve VBK3-opgave bepaald worden. Daaruit moet blijken of de opgave binnen de deadline en het programmabudget haalbaar is. Vooralsnog wordt verondersteld dat dit haalbaar is, omdat de hertoetsing laat zien dat veel kilometers alsnog worden goedgekeurd. Het resultaat van de definitieve opgave wordt aan het bestuur voorgelegd.

Momenteel wordt gewerkt aan twee project overstijgende onderzoeken. De onderzoeken komen tot adviezen die mogelijk een positieve invloed hebben op de projectkosten en broeikasgassen voor komende projecten. Met de pilot 'ongedraineerd rekenen' wordt de rekensystematiek van de Markermeerdijken toegepast. De eerste resultaten laten zien dat we tot een ranker ontwerp kunnen komen, met als voordeel kleiner ruimtebeslag (kleinere impact op de omgeving) en lagere uitvoeringskosten. Door het aanpassen van de richtlijn 'ophooggrond' moeten meer grondpartijen in het HHNK beheergebied in aanmerking kunnen komen voor gebruik bij kadeverbeteringen.

Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)

Na de vaststelling van het KRW Impulsprogramma 2024-2027 afgelopen najaar, heeft T1 in het teken gestaan van het bemensen van de nieuwe programmastructuur KRW, de implementatie van nieuwe gewijzen en het opstarten en uitvoeren van (lopende) maatregelen.

We hebben uitvoering gegeven aan de hernieuwde prognose voor het doelbereik in 2027. In dit kader actualiseren we waar nodig de inzichten vanuit de watersysteemanalyses en de bronnenanalyse voor nutriënten. De resultaten worden voorzien in de tweede helft van dit jaar.

Per 1 januari 2025 is het Landbouwportaal weer opengesteld. Door een grote hoeveelheid (uitgestelde) aanmeldingen is de regeling eind februari weer gesloten. Met de samenwerkingspartners hebben we de doorontwikkeling van het Landbouwportaal 2.0 verder verkend. In mei 2025 worden de bevindingen bestuurlijk voorgelegd.

Voor het project Natte infrastructuur Noordkop heeft HHNK de beschikking voor de aanvullende financiering (Covid) van de provincie Noord-Holland ontvangen. De gunning voor het gemaal Oostoever is voorzien eind april. Voor de vispaai- en opgroeiplaatsen en vispassage Stontelerkeersuis is de gunning voorzien vóór de zomervakantie.

We geven actief uitvoering aan verschillende gebiedsgerichte samenwerkingen en voeren verdiepende onderzoeken en monitoring uit in prioritaire KRW-gebieden. Voor het prioritaire KRW-gebied Oosterdel is een uitvoeringsovereenkomst ondertekend, gericht op de KRW-doelbereik en landschapsherstel. Verder verkennen we het oplossen van diverse vismigratieknelpunten en kansen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

We hebben onderzoek uitgevoerd naar de metalen in het oppervlaktewater in ons beheergebied en hebben uitvoering gegeven aan biota-monitoring (meten stoffen in levende organismen in plaats van het

water). We zijn gestart met de voorbereiding van de monitoring van KRW probleemstoffen op de 15 RWZI locaties.

Programma Ruimtelijke Adaptatie (RA)

Klimaatverandering laat zich steeds sterker zien, zowel in Nederland als wereldwijd. De warmste dertig jaren in Nederland zijn allemaal gemeten vanaf 1988. Aan het einde van de vorige eeuw telde het KNMI gemiddeld vijf dagen per jaar met zware neerslag. Inmiddels is dit gestegen naar negen dagen per jaar. Vanuit het Kernteam Samenwerking Waterketen en het Kernteam Samenwerking Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier, werken we aan het opstellen van uniforme regels binnen het thema water en klimaatadaptatie die de gemeente kan toepassen in haar omgevingsplan. Het einddoel is om te komen tot een gereedschapskist bestaande uit een brede set regels om keuzemogelijkheden te creëren voor gemeenten en de bestuurlijke afwegingsruimte inzichtelijker te maken.

In het webinar "Hoe vergroen je je stad?" namen Paul Weidema (Sr projectleider Stadswerk072) en Diederik van Gelder (projectleider Alkmaar) ons mee in de vergroeningsaanpak in Alkmaar. Aan de hand van een aantal vergroeningsprojecten lichten zij toe hoe ze dit praktisch aanpakken. Bestuurders van woningcorporaties, HHNK en enkele gemeenten kwamen bijeen tijdens een themasessie om het samen te hebben over ruimtelijke adaptatie. Het werd een bijeenkomst met veel energie en verbinding, maar waar ook zorgen werden gedeeld.

De nieuwe cyclus van ruimtelijke Adaptatie is in 2025 gestart, waarbij we de klimaatstresstesten actualiseren/verdiepen, risicodialogen voeren en nieuwe uitvoeringsagenda's vormen. Besloten is om dit gezamenlijk (gemeenten, PWN, provincie en HHNK) en gecoördineerd op te pakken.

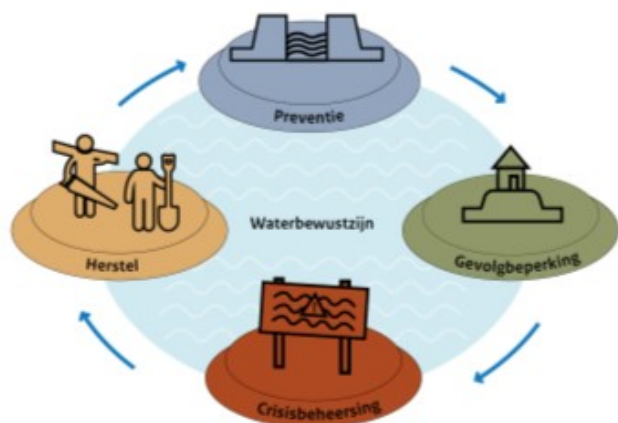
1 Programma Wateropgave (WO)

1.1 Opdrachten en doelen

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) zijn in 2003 afspraken gemaakt over de aanpak van wateroverlast in Nederland. Met een programmatische aanpak werkt het hoogheemraadschap sindsdien aan versterking van het watersysteem. Met uitvoering van de eerdere programma's Wateropgave voldoen we aan de normen zoals die in de provinciale omgevingsverordening zijn opgenomen.

De voortschrijdende klimaatverandering geeft aanleiding tot verdere maatregelen. Extreme neerslaggebeurtenissen in onder meer ons eigen beheergebied (juni 2021) en in Limburg (2021), laten zien dat in de toekomst wateroverlast niet voorkomen kan worden. We moeten ons richten op het beperken van wateroverlast en het voorkomen van ontwrichting van de samenleving, door bijvoorbeeld grootschalige stroomuitval. Met de vaststelling van het handelingskader wateroverlast beperken (21.841672) heeft het algemeen bestuur bepaald dat verdere versterking van het watersysteem risicogericht zal zijn.

Het eindadvies van de landelijke beleidstafel 'Wateroverlast en hoogwater' (ingesteld naar aanleiding van de wateroverlast in Limburg in juli 2021), luidt: "Voorkomen kan niet, voorbereiden wel". De Beleidstafel adviseert om de principes van meerlaagsveiligheid (zie figuur 1.1) ook bij de problematiek van wateroverlast toe te passen en voegt daar een vierde laag (waterbewustzijn) en vijfde laag (klimaatrobust herstel) aan toe.

Figuur 1.1: Wateroverlast beperken volgens de principes van meerlaagsveiligheid. Het programma Wateropgave richt zich op laag 1 (preventie) en versterking van het watersysteem en werkt nadrukkelijk samen met het programma RA en WBS (laag 2) en de afdeling Calamiteiten & Crisisbeheersing (laag 3).

Het hoofddoel van de aanpak volgens de principes van meerlaagsveiligheid is het bereiken van een klimaatbestendige leefomgeving. Dat bereiken we en houden we in stand door inzet samen met onze partners en stakeholders op alle vijf de lagen van meerlaagsveiligheid en dus een afgestemde combinatie van een klimaatbestendig en een goed onderhouden watersysteem (preventie: laag 1), een slimme en robuuste ruimtelijke inrichting en ruimtelijke ordening (gevolgbeperking; laag 2) en een adequate respons tijdens wateroverlastsituaties (crisisbeheersing; laag 3). Het programma Wateropgave 2 richt zich op de preventielaag (laag 1) en verdere maatregelen voor een kosteneffectieve versterking van het watersysteem in capaciteit en regelmacht.

Eind 2022 startte het programma Wateropgave 2 waarvoor een programmakrediet van € 5 miljoen beschikbaar is gesteld door het algemeen bestuur voor de periode 2023-2026 (22.0792358). In december 2024 heeft het algemeen bestuur een aanvullend uitvoeringskrediet van ... beschikbaar gesteld voor de resterende looptijd (tot en met 2038) voor het programma Wateropgave 2 (24.0997376).

1.2 Belangrijke gebeurtenissen 1^e trial 2025

Eerste projecten programma Wateropgave 2 in uitvoering in 2025

Na twee jaar voorbereiding van het programma Wateropgave 2 zijn de eerste projecten in uitvoering gegaan. Dit betreft de projecten in de Sammerspolder (zie Tabel 1.1. nr. 1), polders AB en Z en de Anna Paulowna polder (nr. 6, 7 en 8), polder Callantsoog (nr. 9) en Idenslaan Schoorl (nr.19). In het eerste trial van 2025 is het project in de Sammerspolder succesvol aanbesteed. De realisatie is gestart van de projecten Sammerspolder en Idenslaan Schoorl.

Gezamenlijk onderzoek De Vlotter (PWN-HHNK-PNH)

Als eerste stap in een gezamenlijke aanpak om tot klimaatbuffers in de binnenduinrand te komen, is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de geohydrologische effecten en optimalisatiemogelijkheden van het natuurgebied De Vlotter bij Heemskerk. Dit onderzoek is aangestuurd vanuit het programma Wateropgave en is uitgevoerd in samenwerking met (geo)hydrologen van PWN, HHNK en de provincie Noord-Holland.

De resultaten van het onderzoek wijzen uit dat een slimme inrichting van dit binnenduinrand natuurgebied substantieel kan bijdragen aan de beperking van wateroverlast in de aangrenzende binnenduinrandpolder bij piekbuien. Het natuurgebied in de overgang tussen de duinen en de polder kan het vrij afstromende overtollige neerslagwater uit de duinen tijdelijk vasthouden..

Daarnaast levert De Vlotter een (bescheiden) bijdrage aan de zoetwaterbeschikbaarheid doordat het jaarrond neerslagwater meer via het tragere grondwatersysteem wordt afgevoerd dan via het snellere oppervlaktewatersysteem. De neerslag die valt blijft daarmee langer beschikbaar in het gebied zelf. De Vlotter heeft daarmee een dempend effect op aan- en afvoerbewegingen in het watersysteem bij watertekort of wateroverlast.

Het onderzoek heeft een aantal optimalisatiemogelijkheden opgeleverd waarmee we concreet in het gebied mee verder gaan. Daarnaast kunnen de lessen die geleerd zijn bij De Vlotter vertaald worden naar andere ontwikkelingen in de binnenduinrand.

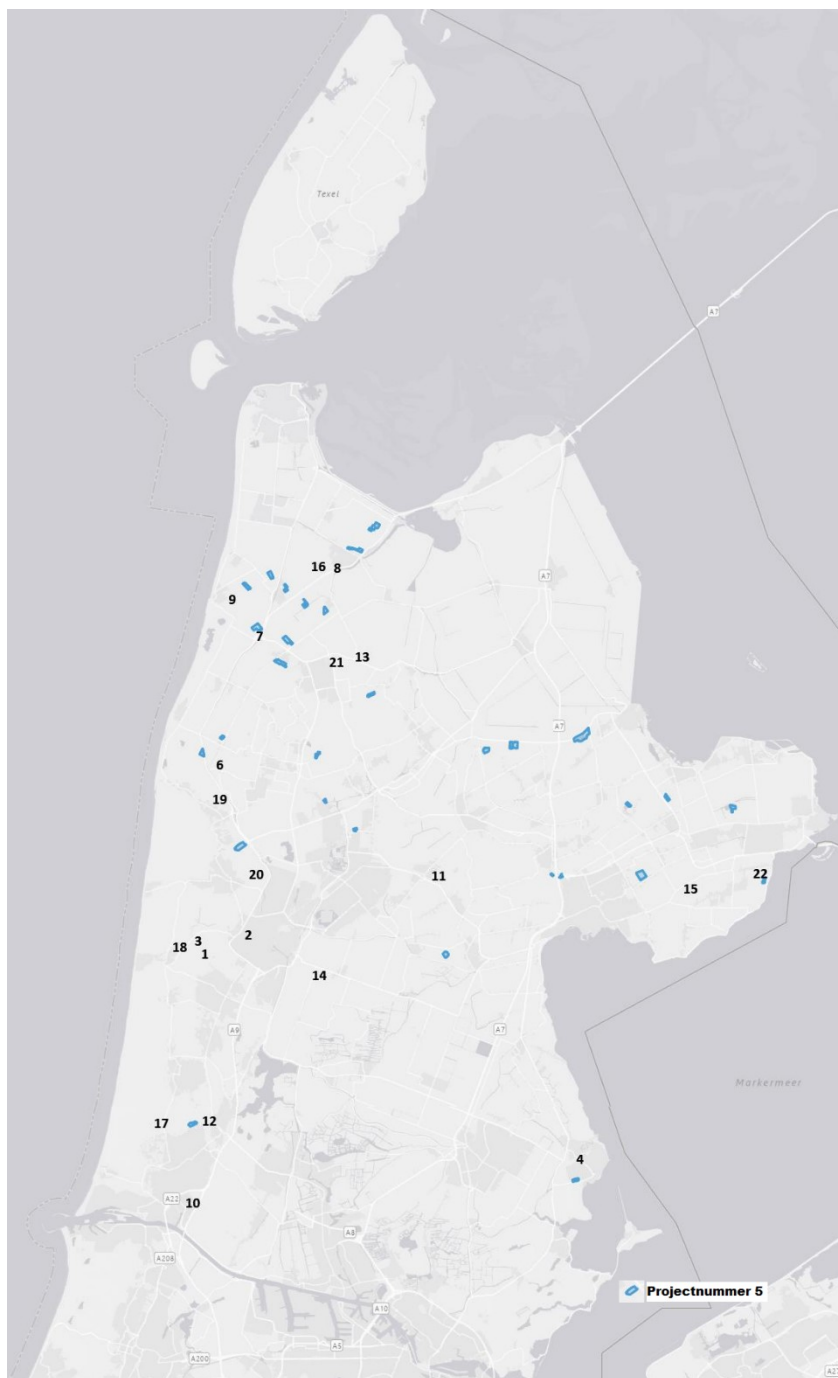
Programma Wateropgave 2.0 projecten

Na het besluit van het algemeen bestuur van 14 december 2022 ([22.0893102](#)) over het programma Wateropgave 2, is in 2023 gestart met verschillende projecten binnen het programma. Inmiddels bevat het programma een projectenportefeuille van 22 projecten die hoofdzakelijk nog in de verkenningsfase of planvormingsfase zijn.

Projecten overzicht Wateropgave 2.0					
Nr	Project	Fase	Nr	project	Fase
1	Verbetering watersysteem Sammerspolder	Realisatie	12	Hydraulische verbetering watersysteem Heemskerk	Planvorming
2	Vervanging brug Hoevertvaart Alkmaar	Planvorming	13	Verbetering uitstroom gemaal 't Wad	Planvorming
3	Verbinding Boezemtakken bij Egmond a/d Hoef	Verkenning	14	Verbetering watersysteem Schermer	Verkenning
4	Klimaatbestendige Zuidpolder / Volendam	Planvorming	15	Verbetering waterberging Blokdijk	Planvorming
5	Optimalisatie waterbergingen HHNK (31 stuks)	Planvorming	16	Verbetering waterberging Boermanszwin	Planvorming
6	Verbetering watersysteem polder AB	Realisatie	17	Maatregelen klimaatbuffers binnenduinrand	Verkenning
7	Verbetering watersysteem polder Z	Realisatie	18	Verbetering afvoer Egmond a/d Hoef	Planvorming
8	Verbetering watersysteem Anna Paulowna polder AB	Realisatie	19	Vermindering schaderisico's Idenslaan / Schoorl watersysteem	realisatie
9	Verbetering watersysteem Callantsoog	Realisatie	20	Verbetering waterberging Saenegheest	Planvorming
10	Verbetering watersysteem Beverwijk	Planvorming	21	Aanpak watersysteem wijk Waterveld / Nes noord	Planvorming
11	Verbetering watersysteem Obdam	Planvorming	22	Verbetering watersysteem Drieban (fase 2)	planvorming

Tabel 1.1: Overzicht projecten programma Wateropgave 2.0

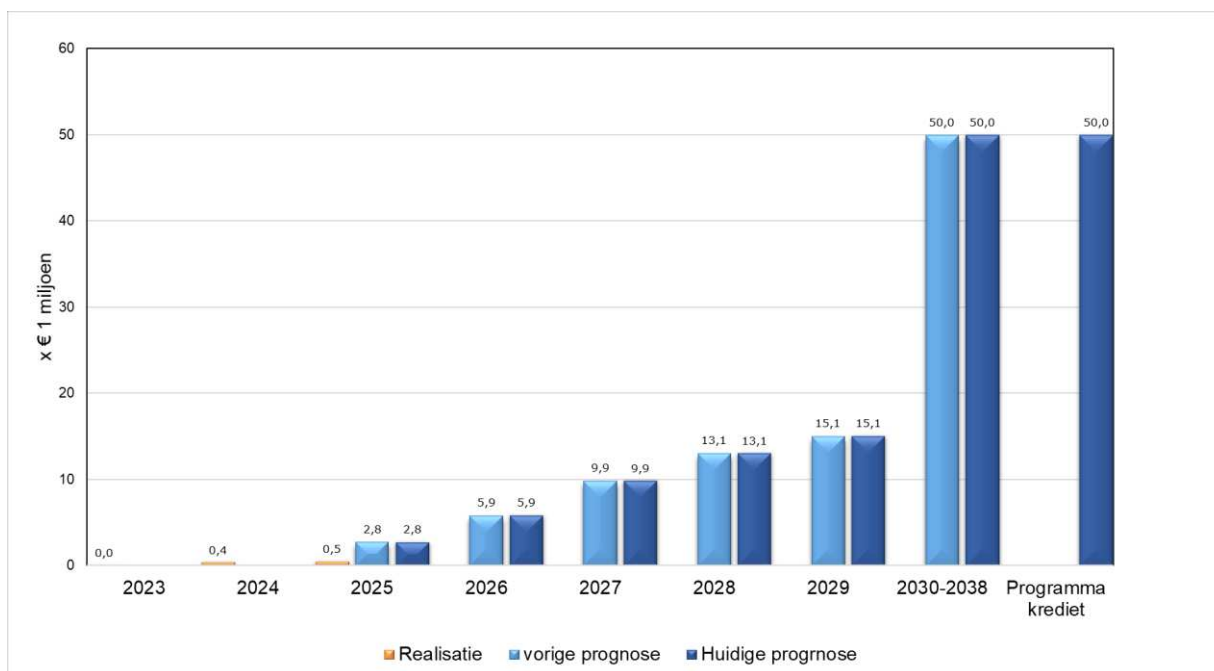
In de bovenstaande tabel 1.1 en onderstaande figuur 1.2 zijn de projecten, de fase waarin zij zich bevinden en de projectlocatie aangegeven.

Figuur 1.2: Locatie projecten programma wateropgave 2.0

1.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose

In Figuur 1.3 is een financieel overzicht gemaakt van de realisatie en prognoses van het programma Wateropgave 2.0.

Figuur 1.3: Cumulatieve realisatie uitgaven tot en met 2024 en cumulatieve prognoses programmaperiode

De jaren 2023 en 2024 waren vooral voorbereidingsjaren met veel verkenningen en planvorming. De uitgaven waren beperkt. Vanaf 2025 gaan de eerste projecten in uitvoering. Daarmee zullen de uitgaven ook gaan stijgen. De prognose van uitgaven in 2025 is € 2,4 miljoen.

1.4 Communicatie

Vanuit het programma Wateropgave is in het eerste triaal van 2025 een bijdrage geleverd aan een grote informatiebijeenkomst rondom het gebiedsproces 'Weidse polders' dat vanuit de provincie Noord-Holland wordt getrokken. In dit gebiedsproces wordt samen met alle stakeholders in het gebied gewerkt aan een toekomstvisie voor het gebied met inpassing van de verschillende opgaven die er zijn op het gebied van landbouw, natuur, recreatie, water en klimaat. De informatiebijeenkomst werd met ruim 100 geïnteresseerden goed bezocht.

Projectcommunicatie

Het eerste grote project van programma Wateropgave 2 dat in uitvoering gaat is bergingsgebied Sammerspolder. Op de site van HHNK wordt onder 'werk in de buurt' gecommuniceerd over de voortgang. Geïnteresseerden kunnen daar actuele informatie vinden. Bij alle communicatie uitingen is het in de projecten, waar ook subsidie aan wordt gegeven, verplicht om dat ook te vermelden.

2 Programma Verbetering Boezemkades 3 (VBK3)

2.1 Opdrachten en doelen

Met de provincie Noord-Holland is bestuurlijk afgesproken dat in 2024 wordt gerapporteerd over de toets resultaten van de 1.065 km genormeerde regionale keringen inclusief de kunstwerken en de Niet Waterkerende Objecten (NWO's). De tweede afspraak is dat in 2030 de 1.065 km genormeerde keringen, inclusief de kunstwerken en NWO's, op orde zijn.

Programma VBK3²

Het programma hanteert de volgende doelstelling en uitgangspunt:

1. Circa 150 kilometer kade aan de norm te laten voldoen, start 1 januari 2023 tot en met 2030. Keringen kunnen weer aan de norm voldoen door verbetering van de kade óf na de afkeuring vervolgonderzoek te doen, waaruit blijkt dat de kade alsnog goedgekeurd kan worden.
2. Het programma VBK3 heeft een programmabudget van (minimaal) € 73,91 miljoen, waarbij binnen de looptijd van het programma met de budgetten en projecten geschoven mag worden. Het budget wordt met € 2,1 miljoen verhoogd voor uitgaven waar inkomsten tegenover staan.

2.2 Belangrijke gebeurtenissen 1^e trial 2025

Opgaven tot eind 2030

Grondlichamen

In het najaar van 2024 is opdracht gegeven aan drie adviesbureaus om 247 kilometer waterkeringen nader te beschouwen. Eind januari 2025 zijn de niet-prioritaire faalmechanismen opgeleverd. Deze mechanismen zijn voor een groot deel alsnog goedgekeurd. Hoewel de definitieve oplevering van de overige faalmechanismen eind juni is, is het vooruitzicht dat de VBK-scope tot eind 2030 aanzienlijk kan worden gereduceerd.

Kunstwerken

Afgelopen jaar zijn 28 kunstwerken alsnog definitief goedgekeurd. Momenteel worden extra onderzoeken uitgevoerd om de toets oordelen van de resterende kunstwerken aan te scherpen en zodoende meer kunstwerken alsnog goed te keuren. Omstreeks april moet de definitieve opgave inzichtelijk zijn gemaakt en moet duidelijk worden welke kunstwerken door wie moeten worden opgepakt zodat de kunstwerken aan de waterveiligheidseisen voldoen. Het beheer is verdeeld over de afdeling Watersystemen, de afdeling HRVCF en bij derden (vergunninghouders).

NWO-opgave

In 2024 is de toetsing van de Niet Waterkerende Objecten (NWO's) opgeleverd. Het resultaat van de NWO-toetsing is geen veiligheidsoordeel maar een indeling in aandachtsklassen. Er is een verdeling gemaakt waar HHNK zijn beheerinspanningen op de regionale kering met het oog op de NWO's zou moeten intensiveren. De beheersmaatregelen bij de NWO's in de hoge aandachtsklassen worden in de bestaande zorgplichtprocessen van de lijnorganisatie uitgewerkt door een projectteam onder leiding van het cluster K&O (Waterveiligheid). Het VBK-programma stuurt op de voortgang. Momenteel wordt een plan van aanpak uitgewerkt. Eind 2025 ligt er voor de NWO's een handelingsperspectief, welke dan is belegd bij de effecthouders in de lijnorganisatie, die dit verder binnen de zorgplicht van hun effect op dienen te pakken. Daarna wordt de voortgang gerapporteerd in de jaarlijkse waterveiligheidsrapportage.

Nieuw raamcontract

Begin 2025 is het nieuwe raamcontract gestart. Voor drie nieuwe projecten is de planvorming gestart. Vanwege capaciteitsproblemen bij afdeling Projecten, Advies en Onderzoek (PAO) is ervoor gekozen twee voorgenomen nieuwe projecten nog even niet op te starten en eerst de lopende projecten verder in de planvorming uit te werken.

De Gors Vurige Staart, fietspad Oudelandsdijkje

De uitvoeringswerkzaamheden zijn gestart voor project De Gors Vurige staart. In dit project wordt de dijk opgehoogd en verbreedt en wordt het fietspad vernieuwd en breder gemaakt. De werkzaamheden van het fietspad wordt in samenwerking met de gemeente Purmerend, Waterland en vervoerregio Amsterdam (VRA) uitgevoerd. Er is veel belangstelling vanuit de pers voor deze samenwerking. In maart is een bestuurlijk moment gepland om formeel stil te staan bij de werkzaamheden en samenwerking.

Starnmeer

Dit jaar wordt de meerjarige dijkverbetering van de Starnmeer afgerond. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de ophoogwerkzaamheden, daarna wordt de kering afgewerkt, ingezaaid en opgeleverd aan beheer. Gedurende de uitvoering en in afronding van de werkzaamheden is Stadswerk 072, die het wegbeheer voor de gemeente Alkmaar uitvoert, betrokken. Met deze organisatie houden we contact t.a.v. de conditie van de wegconstructie om discussie achteraf te voorkomen.

Wilmkebreekpolder

Op 12 maart zijn de werkzaamheden voor de kadeverbetering van de Wilmkebreekpolder opgestart. De groene polder ligt midden in Amsterdam Noord waar vanuit de bewoners veel aandacht is voor behoud van het landschap. In de voorbereiding zijn 16 bomen van de kade verwijderd en rond de zomer wordt de grondophoging uitgevoerd. Eind 2025 zijn de werkzaamheden afgerond.

Programma Verbetering Boezemkades 3 projecten

	VBK-3-project in Planvorming	Vorige planning	Huidige planning
1	<i>Zeevang/Kwadijk</i> De planvorming wordt voortgezet. Momenteel zijn er op het gebied van omgevingsmanagement uitdagingen wat het planvormingsproces vertraagd.	Januari 2025	Mei 2025
2	<i>Zeevang overige deelgebieden</i> De planvorming wordt voortgezet, medio juli is het definitief ontwerp gereed.	Juli 2025	December 2025
3	<i>HULOK</i> Het bestek voor fase III wordt momenteel uitgewerkt, Medio april wordt het project aanbesteed.	Gereed	Juni 2025
4	<i>Nauernasche Vaart West - Sectie 2</i> De planvoorbereiding wordt in samenwerking met gemeente Zaanstad uitgewerkt. In september moet dit klaar zijn waarna in het najaar wordt aanbesteed	Maart 2025	September 2025
5	<i>Nauernaschevaart West – Sectie 7</i> Voor sectie 7 wordt een vergunning eigen dienst, ontwerp en bestek opgesteld.	Januari 2025	Mei 2025
6	<i>Broekermeerdijk</i> Het ontwerp en aanbestedingsstukken worden opgesteld.	Januari 2025	September 2025
7	<i>Eilandspolder</i> Momenteel loopt de aanbestedingsprocedure voor contracttering aannemer.	Juni 2025	Juni 2025
8	<i>Schagen – Alkmaar</i> De planvorming loopt momenteel. Voor deelgebied 1 wordt het bestek opgesteld.	Februari 2025	Mei 2025
9	<i>Egmond – Heiloo</i> De planvorming voor fase III loopt door, er is extra grondonderzoek nodig om het ontwerp aan te scherpen.	Maart 2025	December 2025
10	<i>Oudendijk</i> De planvorming is gestart, in december ligt er een voorkeursontwerp.	December 2025	December 2025

11	<i>Haukeschutsluis</i> De afstemming met provincie en gemeente vind plaats en moet resulteren in een intentieovereenkomst.	December 2026	December 2026
12	<i>Engewormer</i> Op korte termijn wordt het bestek incl. raming opgeleverd waarna het werk op de markt wordt gezet.	-	Juni 2025
13	<i>Ursem</i> De 2 deelprojecten Mijzenpolder en Walingsdijk/Drechterlandsedijk zitten in de afrondende fase van de planvorming. De aanbestedingen zijn respectievelijk in juni en oktober 2025 afgerond.	-	December 2025
14	<i>Schagerkogge</i> De eerste uitvraag onder het nieuwe raamcontract voor een prescan omgeving en techniek is uitgezet.	-	December 2025
15	<i>Kolhorn de Strook</i> De eerste uitvraag onder het nieuwe raamcontract voor een prescan omgeving en techniek is uitgezet.	-	December 2025

VBK-3-project in Realisatie		Vorige planning	Huidige planning
1	<i>Starnmeer</i> De uitvoering is in gang. Afronding is naar verwachting medio 2025.	September 2025	September 2025
2	<i>Gors Vurige Staart - Oudelandsdijkje</i> De dijkverbetering is in het najaar 2024 gestart. In 2025 worden deze werkzaamheden afgerond waarna het fietspad wordt verbeterd.	September 2024	Gereed
3	<i>Wilmkebreekpolder</i> De dijkverbetering is in maart gestart en loopt door tot december 2025.	-	December 2025

Project overstijgende onderzoeken

Ongedraineerd rekenen

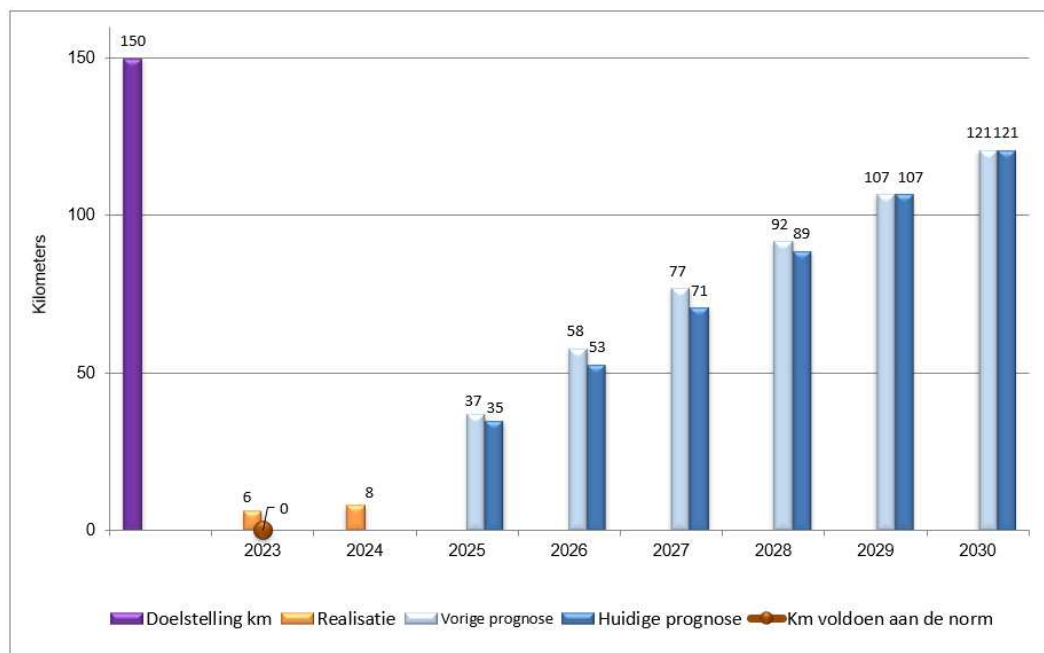
De pilot ongedraineerd rekenen Overleek zit in de laatste fase. Dit is een nieuwe manier van rekenen die ook is gebruikt bij de Markermeerdijken. De pilot moet uitwijzen hoe goed deze methodiek kan dienen bij boezemkades. Uit de pilot blijkt dat de opgave in strekkende lengte nauwelijks wijzigt (weinig km alsnog goedgekeurd). Echter is de mate van afkeur wel fors gereduceerd, dat resulteert in een ranker ontwerp, dus kleiner ruimtebeslag en lagere uitvoeringskosten.

Richtlijn ophooggrond

Ophooggrond die voldoet aan de gestelde geofysische normen voor kadeverbeteringen wordt steeds schaarser. Veel grond wordt van ver buiten het beheergebied aangevoerd wat leidt tot een hoge kleiprijs en extra uitstoot van broeikasgassen. Momenteel wordt onderzocht welke geofysische parameters versoepeld kunnen worden voor specifieke boezemkades in het beheergebied. Hierdoor kunnen grondpartijen in de buurt ook in aanmerking komen. Ook wordt het gebruik van ingedroogde bagger uit de depots van HHNK opgenomen in het richtlijndocument. Daarvoor worden specifieke geofysische eisen gesteld en eisen voor welk onderdeel (kruin/talud/onderberm etc.) van de kade dit toegepast kan worden.

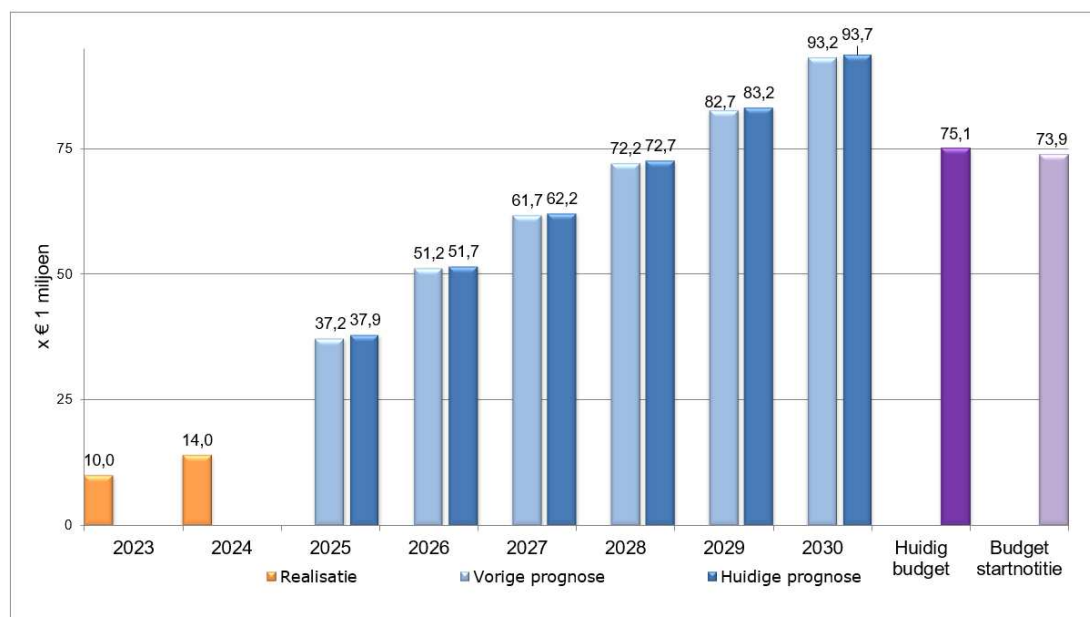
2.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose

Prestatie-indicator op doelstelling 'te verbeteren boezemkades' in kilometers

Figuur 2.1: Huidige prognose van het cumulatief aantal kilometers boezemkade verbeterd.

Financiën: begroting/prognose VBK-3

Figuur 2.2: Huidige prognose van de cumulatieve uitgaven +/- inkomsten.

Prognose 2025

De prognose voor 2025 is om 20,8 kilometer regionale kering te verbeteren t.o.v. 21 kilometer uit de begroting. De kilometers worden in 8 verschillende projecten gerealiseerd, te weten:

- VBK3-Starnmeer (10 km)
- VBK3-De Gors Vurige Staart (3,4 km)
- VBK3-Alkmaar-Schagen (3,2 km)
- VBK3-HULOK fase 3 (2,1 km)
- VBK3-Engewormer (0,5 km)
- VBK3-Ursem (1 km)
- VBK3-Wilmkebreepolder (0,35)
- VBK3-Nauernaschevaart sectie 7 (0,2 km)

Voor 2025 is de verwachting dat het VBK3 programma tussen de € 11,4 en €14,7 mln. gaat besteden. De begroting voor 2025 is € 13,9 miljoen. De onzekerheid in de prognose komt doordat 7 projecten nog niet zijn aanbesteed. Dit kan leiden tot aanpassing van de prognose in zowel 2025 als in 2026.

Inkomsten

In figuur 2.2 zijn de cumulatieve uitgaven min inkomsten zichtbaar. In 2023 en 2024 is €236.730 aan inkomsten ontvangen. De prognose voor inkomsten in 2025 is €1,9 miljoen. Deze inkomsten bestaan uit subsidies en bijdragen van gemeenten voor het fietspad en de inzet van elektrisch materieel in het project Gors Vurige Staart. Met de toekenning van het programmabudget door het algemeen bestuur was geen rekening gehouden met mogelijke inkomsten. Het programmabudget wordt daarom opgehoogd voor de uitgaven waar inkomsten tegenover staan voor in totaal € 2.139.085¹.

¹ Het bedrag is pas definitief als de subsidies zijn vastgesteld.

Reflectie op doel

De toetsing is eind 2024 opgeleverd aan de provincie Noord-Holland, daarmee is het doel gehaald, om te rapporteren over de toetsresultaten van de 1.065 km genormeerde regionale keringen inclusief de kunstwerken en de Niet Waterkerende Objecten (NWO's).

De tweede afspraak is dat in 2030 de 1.065 km genormeerde keringen, inclusief de kunstwerken en NWO's, op orde zijn. Vooralsnog wordt verondersteld dat dit haalbaar is:

- De hertoetsing van de grondlichamen laat zien dat veel kilometers alsnog worden goedgekeurd en middels het afwegingskader kan de scope worden gereduceerd. In de zomer wordt de definitieve opgave concreet aan het bestuur voorgelegd.
- De kunstwerken scope wordt momenteel gereduceerd, rond de zomer wordt de definitieve opgave concreet aan het bestuur voorgelegd.
- De NWO's met een hoge aandacht klasse worden middels een handelingsperspectief opgenomen in de zorgplichtprocessen waarmee de potentiële risico's bij deze NWO's vanaf 2026 gestructureerd worden beheerst.

2.4 Communicatie

De projectteams van het programma Verbetering Boezemkades zijn volop bezig met een actieve benadering van de omgeving. Onderstaand worden de highlights weergegeven:

Media

10 januari 2025: <https://www.rodinl/purmerend/nieuws/427088/werk-aan-oudelandsdijkje-in-vollegang>:

27 februari 2025: [RTV Purmerend.nl - Oudelandsdijkje onbegaanbaar, sluiproutes bieden geen uitkomst](#):

Een fietstochtje over het Oudelandsdijkje tussen Purmerend en IJpendam zit er deze maanden even niet in. Wie denkt dan maar met de fiets aan de hand langs het 'werk in uitvoering' te lopen, komt bedrogen uit. Het fietspad is gedeeltelijk al verdwenen. Wat rest is grind, klei en aarde.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) versterkt de dijk en bezorgt een groot aantal Purmerenders droge voeten. Tegelijkertijd wordt het fietspad verbreed tot 4,2 meter. Het werk aan het totale traject duurt nog tot augustus 2025.

Dijkversterking

Een woordvoerder van het HHNK vertelt over de noodzaak van de dijkversterking: "De dijk is voor het laatst ongeveer 45 jaar geleden opgehoogd. Bij de laatste dijktoetsing, die we regelmatig uitvoeren, bleek dat die nu versterkt moest worden. Het water drukt tegen de dijk aan. Die moet dan wel voldoende massa hebben om die druk op te vangen. Daar zijn we momenteel mee bezig.

Er wordt kleigrond aangebracht. Dat is het meest geschikte materiaal om dijken te versterken, waterdicht en goed te verwerken. Op bepaalde gedeelten van de dijk wordt de sloot zelfs verplaatst om zoveel mogelijk kleigrond aan te brengen.

Breder fietspad

Om bewoners niet dubbel te belasten, wordt tegelijkertijd het fietspad verbreed om het veiliger en gebruiksvriendelijker te maken. HHNK doet dit samen met de verantwoordelijke gemeenten Purmerend en Waterland en de Vervoerregio Amsterdam. Het hele fietspad vanaf het Oudelandsdijkje 3 Purmerend tot Molenpad 8 IJpendam wordt 4,2 m breed en uitgevoerd in zwart asfalt.

Waar en wanneer afgesloten

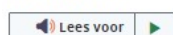

Het Oudelandsdijkje is vanaf de IJsselmeerlaan in Purmerend tot het Molenpad in IJpendam dicht vanaf januari tot augustus 2025. Het stuk richting de Purmerweg is dicht vanaf eind mei tot augustus 2025. De werkzaamheden liggen op schema.

26 maart 2025: gedeeld vanaf hhnk.nl op diverse sites:

HHNK versterkt dijk en breidt fietspad uit in Purmerend en IJpendam

26-03-2025, 15:25

We zijn eind vorig jaar gestart met de versterking van het Oudelandsdijkje, dat de polders Gors en Vurige Staart in Purmerend met IJpendam verbindt. Het fietspad op deze dijk wordt in een samenwerking tussen HHNK, gemeente Purmerend, gemeente Waterland en Vervoerregio Amsterdam ook verbreed. Daarnaast wordt een voetpad aangelegd. Vandaag kwamen bestuurders van alle partijen bij elkaar om stil te staan bij deze bijzondere samenwerking.

Het fietspad wordt verbreed naar 3 meter en er wordt een voetpad van 1,2 meter toegevoegd. Dit zorgt voor een betere scheiding van voetgangers en fietsers en maakt het gebied veiliger en toegankelijker voor verschillende gebruikers. De totale lengte van de fietspadverbreding is ongeveer 3 kilometer. Het noordelijke gedeelte van het fietspad, ongeveer 700 meter, wordt niet verbreed, maar krijgt wel een nieuwe toplaag en belijning voor een verbeterde veiligheid en duurzaamheid.

De verbreding van het fietspad wordt tegelijkertijd uitgevoerd met de dijkversterking. De werkzaamheden zijn gestart in oktober 2024 en worden afgerond in september 2025. Inwoners van het gebied kunnen dan weer veilig wonen, werken en recreëren onder zeeniveau en profiteren van de verbeterde fiets- en wandelverbinding.

Harm Scheepstra (wethouder gemeente Waterland), Arnold Langeveld (hoogheemraad HHNK), Marja Ruigrok (lid dagelijks bestuur Vervoerregio Amsterdam) en Coen Lagerveen (wethouder gemeente Purmerend) op het te verbreden fietspad

5 april 2025 Noord-Hollands Dagblad

zaterdag 5 april 2025

Regio 5

REPORTAGE Versterking Oudelandsdijkje ligt op schema

Ongehoorzame fietsers en elektrische graafmachines

Het Oudelandsdijkje is een iconisch ijkpunt tussen IJpendam en Purmerend. Maar wel eentje die geregeld onderhoud nodig heeft. In opdracht van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) wordt sinds oktober gewerkt aan de versteviging. De megaklus van bijna zes miljoen euro ligt perfect op schema en is in augustus afgerond.

Arnold Aarts
arnold.aarts@hknk.nl

Purmerend ■ In de verte doemt een eenzame fietser op. Steeds dichterbij de plek waar Jelle Suiker - projectleider namens het hoogheemraadschap - aan de verslaggever uitleg geeft over het project. Het is allesbehalve een comfortabele rit over de grof gestende fundering, de ruige onderlaag waar nog asfalt over moet komen. De oudere dame staitert op haar elektrische rijwiel als een wielrenner op een kasseistrook in Parijs-Roubaix. „Ja, dat maken we vaker mee“, vertelt Suiker. „Dat fietsers denken dat ze gewoon over het dijkje kunnen rijden. Terwijl we aan beide kanten hekken hebben gezet en heel duidelijk hebben aangegeven dat het pad is afgesloten en hoe de omleidingroute loopt.“ Hij spreekt de senior aan en stuurt haar terug richting IJpendam. Mompelend keert ze om.

Eind augustus zijn fietsers weer van harte welkom, dan is het werk af. Het einde van een proces dat in 2008 begint als de jaarlijkse keuring plaatsvindt. De uitkomst? Het Oudelandsdijkje van 3,5 kilometer lang is nog hoog zat, maar niet meer sterk genoeg. Het water kloost tegen de zogeheten boezemkade aan en krijgt te weinig tegen druk vanaf de andere kant van het dijkje. Ingrijpen is noodzakelijk.

Onveilig

Van een onveilige situatie is volgens Suiker geen sprake, als het maar voor 2030 is geregeld. Dat lukt dus royaal. Het hoogheemraadschap betaalt de dijkverbetering van zo'n vier miljoen euro. Verbreding van het fietspad (twee miljoen) gebeurt op kosten van het Rijk, de gemeenten Purmerend en Waterland, de Vervoerregio Amsterdam en het hoogheemraadschap.

In oktober is begonnen met het karwei. Als eerste is een depot gebouwd van waaruit kan worden gewerkt. De eigenaren van de locatie aan de Verzetlaan - twee projectontwikkelaars die hier woningen willen bouwen - stellen zich coöperatief op. De materialenopslag en de drie portakabins zijn vanaf de provinciale weg N235 te bereiken via een weggetje van stalen rijplaten. Hier lunchen de vijftien mannen die hier dagelijks aan de slag zijn.

Het project is door het hoogheemraadschap uitbesteed aan de Hillegomse AW Groep, een familiebedrijf dat wil ondernemen 'met lef, aandacht voor de mens en draagkracht van de aarde'. Dat laatste blijkt onder meer uit de graafmachines die ze gebruiken.

Projectleider Jelle Suiker geeft uitleg op het Oudelandsdijkje.

FOTO'S MARCO BAKKER

„Dat maken we vaker mee, dat fietsers denken dat ze gewoon over het dijkje kunnen rijden“

Graafmachines bij het Oudelandsdijkje.

en windvanes op het dak. Het is een omvangrijke opstap, hier tussen de IJsselmeelaan in Purmerend en het Molenpad in IJpendam. Het dijkje moet worden verstevigd met maar liefst 16.000 kuub klei. Het is afkomstig uit

bouwputten en gronddepots in Poeldijk, Nieuw-Vennep en Lelystad. Het is ter plaatse gecontroleerd op verontreiniging. Ook is de klei gecheckt op de tumor onder de exotische planten: de Japanse duizendknoop. „Toen we begonnen,

stond er eentje in de dijk“, vertelt Suiker. „Die hebben we heel diep uitgegraven, want die wil je echt niet.“

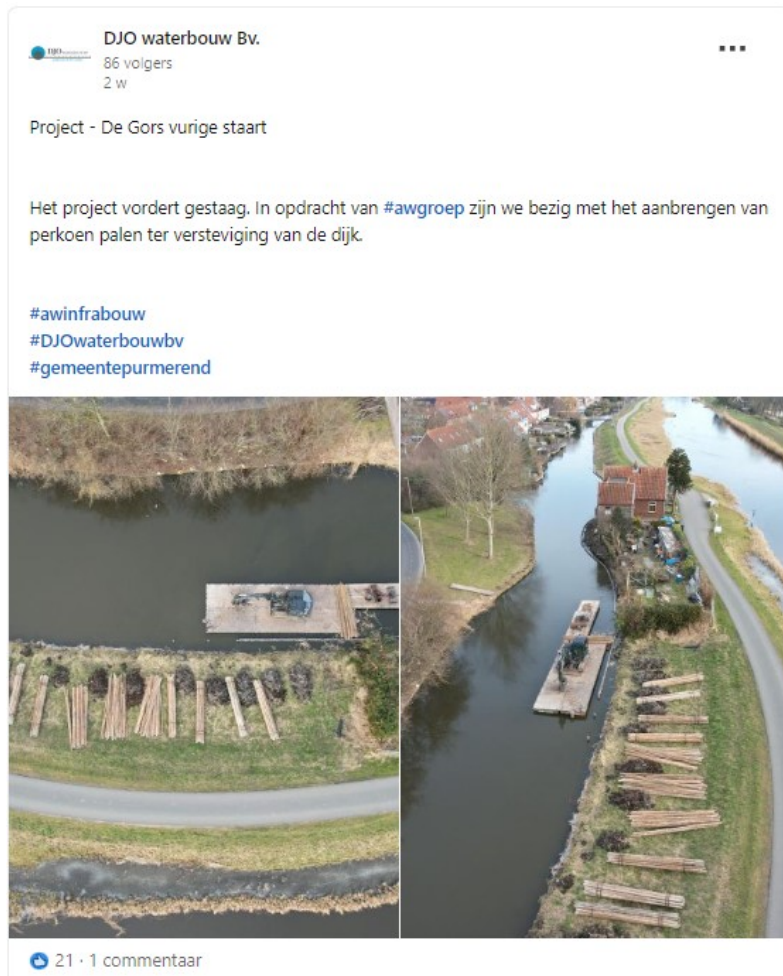
Walhalla

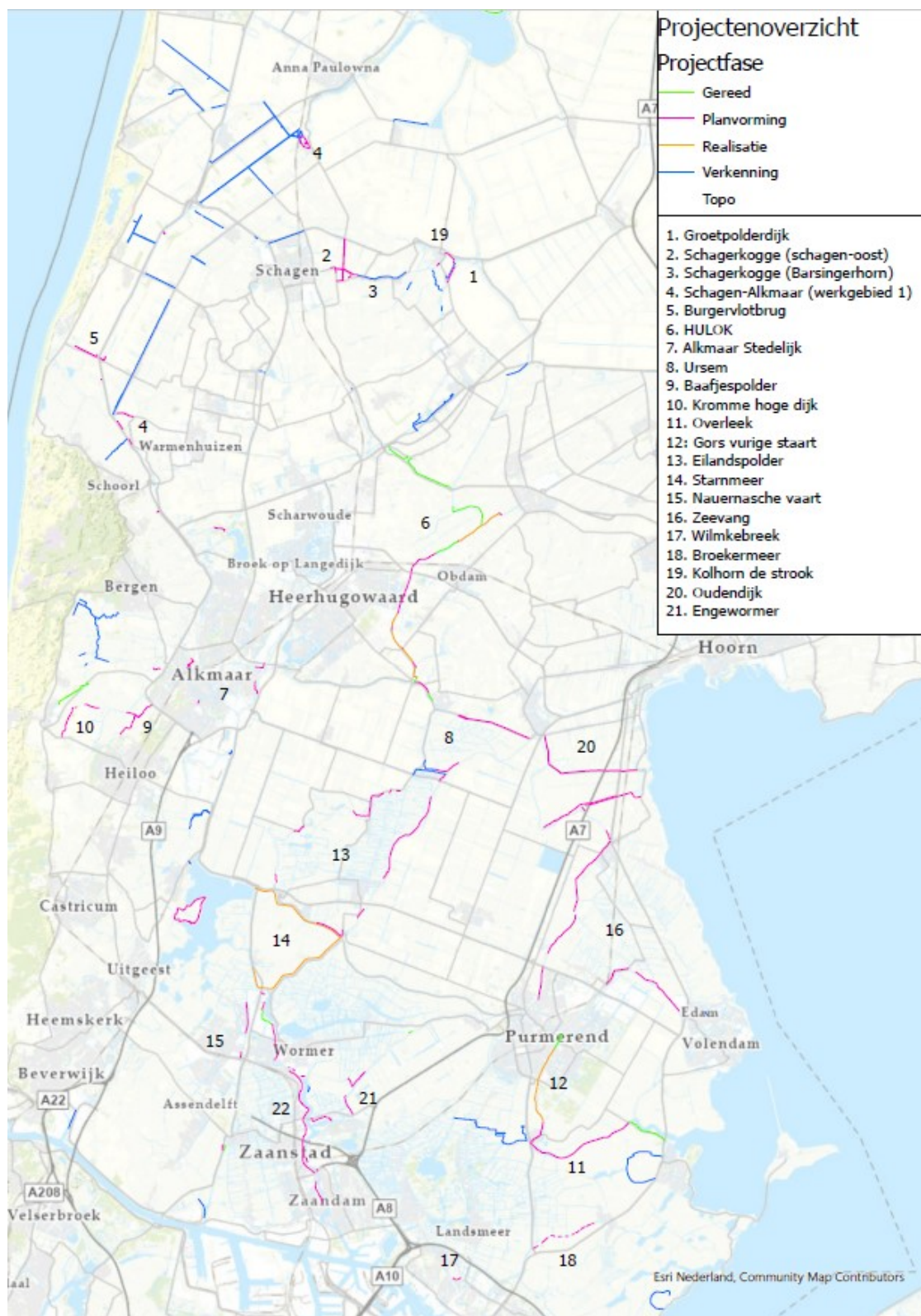
Als het goed is, is het Oudelandsdijkje vanaf september een walhalla voor wandelaars en fietsers. Omdat het asfaltpad voordien slechts twee meter breed was, gebeurden er geregeld ongelukken. De kans erop wordt aanzienlijk kleiner: de breedte wordt 4 meter 20 met een gescheiden voetpad. Alleen een stuk van 700 meter aan de noordkant (bij Purmerend) houdt dezelfde maat. Daar komt alleen nieuw asfalt en nieuwe belijning.

Het Oudelandsdijkje - dat in de jaren tachtig voor het laatste grootschalig onderhoud had - kan na de metamorfose weer dertig jaar mee. Ondanks de klimaatverandering hoeft volgens Suiker niemand te vrezen voor natte voeten. De gemalen van Zaandam, Den Helder, Moonicendam en Schardam zorgen dat overtollig water wordt afgevoerd. „Maar honderd procent veiligheid kunnen we niet garanderen“, aldus Suiker. „Je houdt altijd een risico.“

Social media

LinkedIn

3 Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)

3.1 Opdrachten en doelen

Gezond water is een onmisbaar onderdeel van een aantrekkelijke en productieve leefomgeving. Dit betekent bijvoorbeeld een veerkrachtige ecologie die bestand is tegen veranderingen in het klimaat. Het betekent ook water om in te zwemmen, op te varen, in te vissen of om vanaf de oever van te genieten. HHNK is verantwoordelijk voor het beheer van de waterkwaliteit (zie voor meer informatie het digitale [KRW magazine 2022-2027](#)). Vanwege de toenemende complexiteit van de opgaven waar wij voor staan, kunnen we deze waterkwaliteit niet volledig zelf vanuit onze taken realiseren. Vanuit deze optiek werken we volgens drie sporen: zelfwerkzaamheid, samenwerking met anderen en (gedeeltelijke) uitvoering door anderen.

3.2 Voortgang programma

T1 heeft in het teken gestaan van het bemensen van de nieuwe programmastructuur om uitvoering te geven aan het Impulsprogramma. Vanuit het programmateam KRW sturen we vier inhoudelijke thema's aan: Emissies, Inrichting & Beheer, Monitoring & Toetsing en Instrumentarium & VTH. Ieder team voert de themagerichte maatregelen uit die zijn vastgesteld in het Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water 2022-2027 en het KRW Impulsprogramma 2024-2027 (21.0938905). Daarnaast werken we in afstemming met het landelijk circuit aan het KRW doelbereik en verantwoording. In de volgende paragrafen worden per thema de actuele maatregelen en acties toegelicht, gevolgd door de voor de KRW relevante projecten: Het Landbouwportaal en de Natte Infrastructuur in de Noordkop.

Opmerking: In 2025 ontwikkelen we een dashboard om de voortgang en de prognose 2027 van de uitvoering van de belangrijkste maatregelen in de programmaperiode 2022-2027 te monitoren. Deze zullen we opnemen in de programmarapportage.

3.2.1 Doelbereik en verantwoording

Gewerkt wordt aan een actualisatie van de watersysteemanalyses waterkwaliteit op basis van de nieuwste inzichten. Dit is de basis voor onze prognose doelbereik 2027 en een technische doelaanpassing. Hierbij nemen we onder andere nieuwe inzichten mee vanuit de actualisatie bronnenanalyse nutriënten, uitgevoerd door Wageningen Environmental Research in opdracht van het Rijk. We verwachten de rapportage over ons gebied na de zomer. Verder bereiden we ons voor op de eindverantwoording over de KRW in 2027 en zijn we gestart met de voorbereiding op het Stroomgebiedbeheerplan 2028-2033.

3.2.2 Thema Emissies

Gebiedsproces Drieban

Door het externe bureau is een concept-aanpak voor het gebiedsproces opgesteld, dat 7 maart jl. met de betrokken bedrijven is besproken. Vervolgens gaan we met de betrokken partijen op zoek naar financiering van de uitvoering hiervan. Ook werken we aan een monitoringsplan om tijdens het proces meer inzicht te krijgen in de waterkwaliteit in de polder.

Gebiedsakkoord het Grootslag Glastuinbouw

Een aantal partijen in het gebied heeft het initiatief genomen om het kassengebied te verduurzamen. HHNK is betrokken bij het proces vanwege potentiële verontreiniging van het oppervlaktewater vanuit de kassen. Op basis van monitoringsresultaten wordt een aanpak ontwikkeld om de emissies te stoppen.

Onderzoek haalbaarheid defosfatering inlaatwater

In pilots met toepassing van ijzerzand in het gebied het Twiske en bij RWZI Geestmerambacht met ijzerpellets is de effectiviteit van defosfatering van (inlaat)water onderzocht. De ijzerpallets lijken effectiever, ook wat betreft beheer en kosten, maar is nog niet praktijkrijp. Op basis van de voorlopige onderzoeksresultaten is een advies opgeleverd over de toepasbaarheid van defosfateringstechnieken op de vier beoogde locaties uit het maatregelenpakket KRW. In T2 vindt hierover nadere afweging plaats.

Onderzoek uitloging vuilstortlocaties

In de eerste fase is, aan de hand van monitoring, uitloging van ammonium op verdachte locaties in beeld gebracht. Voor tien van deze locaties is ook uitloging van PFOS en PFOA gemeten. De monitoringsresultaten zijn gereed en binnenkort zullen gemeentes hierover worden geïnformeerd. In het vervolg gaan we onderzoeken hoever de invloed van deze emissie bij een locatie reikt en welke aanvullende maatregelen nodig zijn om uitloging te voorkomen.

Factsheets

Voor 27 stoffen is een start gemaakt met het opstellen van factsheets. De zware metalen zijn inmiddels gereed. Aan de hand van de factsheets kan worden bepaald welke maatregelen moeten worden genomen.

Emissiebeheersplan

Het concept van het emissiebeheersplan (EBP) wordt de komende tijd verder doordacht. Een dergelijk plan kan als kapstok fungeren voor alle maatregelen die bijdragen aan emissiereductie (van onderzoek tot uitvoering).

3.2.3 Thema Inrichting & Beheer

Pilot Uitgeester- en Heemskerkerbroekpolder

In T1 heeft een bewonersavond plaatsgevonden over de natuurvriendelijke inrichting van een natuurverbindingroute door het gebied. Verder is voor de publiekscampagne rond gebruik van chemische stoffen in en rond het huis een reclamebureau gezocht. Het doel is deze campagne vanaf het voorjaar van 2025 uit te rollen.

We hebben uitvoering gegeven de monitoring van gewasbeschermingsmiddelen en andere stoffen in het water, deze monitoring loopt door tot eind 2025. Het schetsontwerp voor de natuurverbinding is gereed en er ligt een ontwerp voor de nieuwe piekwaterberging in Heemskerk.

Gebiedsproces Weidse Polders

De provincie heeft landschapsarchitecten ingeschakeld om de samenwerkende partijen te helpen bij het uitwerken van scenario's voor het gebiedsplan. Als eerste stap zijn er opgaven- en kwaliteitskaarten ontwikkeld. Op 6 maart 2025 is een informatiemarkt gehouden voor grondeigenaren en geïnteresseerden. De ruim 100 belangstellenden zijn geïnformeerd over de opgaven in het gebied.

Gebiedsproces Oosterdel

Op 7 maart is een uitvoeringsovereenkomst ondertekend om samen te werken aan verbetering van de waterkwaliteit in de Oosterdel. HHNK werkt in dit gebied samen met de gemeente Dijk en Waard, Staatsbosbeheer, Stichting Veldzorg en Museum Broekerveiling.

Start gebiedsprocessen overige prioritaire gebieden

In T1 van 2025 is de eerste opzet van de rapportage over het nader onderzoek in drie prioritaire KRW-gebieden verkend. Op basis hiervan zal er een specificatie van uitvoeringsmaatregelen volgen om de waterkwaliteit in de drie gebieden te verbeteren. Ook wordt de wens voor nader onderzoek op onderdelen in kaart gebracht.

Vismigratieknelpunten

Met RWS heeft afstemming plaatsgevonden over het gezamenlijk financieren van de dubbele vispassage Vier Noorderkoggen. Definitieve afspraken hierover worden in T2 verwacht.

Natuurvriendelijke oevers (NVO's)

We verkennen met verschillende partijen de mogelijkheden voor aanleg van nieuwe NVO's. Actueel zijn de verkenning grootschalige oeveraanleg/omvorming langs provinciale vaarwegen, de voorbereiding aanleg van oevers Hoenderdaal (ca 10 km) en de voorbereiding van de versterking van de Sakerleidam in het Alkmaardermeer door het RAUM (>10 km).

3.2.4 Thema Monitoring en toetsing

Reguliere KRW Monitoring

Ten behoeve van de KRW beoordeling en rapportage hebben we een reguliere KRW monitoring. In T1 is gestart met de monitoring 2025. De opgave van het basis meetnet Biologie is in 2025 uitgebreid met een aantal duinwateren. De opgave van het basis meetnet Chemie is in 2025 uitgebreid met een nieuw analysepakket van gewasbeschermingsmiddelen met een lagere rapportagegrens. Met deze aanpassing brengen we het aandeel 'niet- toetsbaar' omlaag.

KRW Impulsprogramma

Vanuit het KRW-impulsprogramma zijn we in T1 gestart met een aantal aanvullende onderzoeken en/of monitoring. Hieronder wordt de voortgang van een aantal onderdelen uit het impulsprogramma nader toegelicht.

- Afgelopen jaren is nader onderzoek uitgevoerd naar metalen in het oppervlaktewater in ons beheergebied. Voor tweeëntwintig metalen zijn normen opgesteld voor oppervlaktewater. Tien van deze zware metalen voldoen en twaalf zijn normoverschrijdend in het beheergebied van HHNK. Een aantal van deze metalen zijn in alle waterlichamen een probleem, en enkele slechts lokaal. Eén metaal (tin) is niet toetsbaar in verband met een te hoge rapportagegrens. Er wordt momenteel gewerkt aan een landelijk onderzoek naar de natuurlijke achtergrondconcentraties van metalen. Hierin is onder andere aandacht voor gebieden met (historische) invloed van zeewater. In de meest recente KRW-beoordeling (2024) zijn 216 normoverschrijdingen van metalen geconstateerd. Hiervan komen volgens dit onderzoek 92 te vervallen. Dit betekent een reductie van 57%. Met de kanttekening dat de voorstellen vanuit het landelijke metaalproject nog niet zijn vastgesteld.
- De waterkwaliteitsmeetresultaten van Waterproef worden gepubliceerd in Aquadesk, voorafgaand vindt een validatie plaats. Het datateam waterkwaliteit is in T1 gestart met het ontwikkelen van een instrumentarium voor een automatische import en signalering bij normoverschrijdingen.
- Voor een aantal KRW-stoffen zijn biota-normen (3 PAK's en enkele zware metalen) vastgesteld. Om de witte vlekken in de KRW-beoordeling zoveel mogelijk te beperken is HHNK gestart met biota

onderzoek. In 2024 is hiervoor een meetplan opgesteld en op vier locaties is onderzoek uitgevoerd. In 2025 volgen vijf andere locaties die in T3 worden opgeleverd.

- Monitoring KRW-stoffen 15 RWZI's: In T1 zijn we gestart met de monitoring van KRW-probleemstoffen in influent en effluent op alle 15 RWZI locaties. Op basis hiervan bepalen we het zuiveringsrendement van een RWZI. Ook brengen we in beeld voor welke stoffen nader onderzoek nodig is naar bronnen op het riool. De rapportage vindt plaats in T3.

3.2.5 Instrumentarium & Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Dit thema is om organisatorische reden vertraagd gestart, vanaf T2 zullen de activiteiten worden opgenomen in deze rapportage.

3.2.6 Landbouwportaal

Gedurende het tweede deel van 2024 was de mogelijkheid om subsidieaanvragen in te dienen bij Landbouwportaal NH tijdelijk gestopt. Tevens liep eind vorig jaar de regeling af. Het Landbouwportaal is per 1 januari 2025 weer opengegaan met een nieuwe subsidieregeling en aangepast maatregelenpakket. In de eerste twee maanden van 2025 zijn er ruim 200 aanmeldingen binnengekomen en 118 bedrijfsbezoeken gerealiseerd. Dit met als consequentie dat de beschikbare middelen voor 2025 van HHNK voor de eigen subsidieregeling opnieuw vroegtijdig zijn uitgeput en de regeling eind februari weer is gesloten.

De uitwerking van de mogelijke doorontwikkeling van het Landbouwportaal 2.0 is nog in volle gang. Tijdens het bestuurlijk overleg 28 mei 2025 aanstaande worden de bestuurlijke vertegenwoordigers van 'Samenwerken aan Bodem en Water' hierover geadviseerd en neemt het bestuur een besluit over de toekomst van de samenwerking en het Landbouwportaal.

3.2.7 Verbetering natte infrastructuur Noordkop

Voor het project verbetering natte infrastructuur Noordkop heeft HHNK de beschikking van de provincie Noord-Hollands voor de aanvullende financiering (Covid) ontvangen. De aanbesteding voor het gemaal Oostoever is in de laatste fase. De gunning is voorzien in het najaar 2025. De aanbestedingsfasen van de vispaai- en opgroeiplaatsen en vispassage Stontelerkeersuis zijn gestart, gunning is voorzien voor de zomervakantie. De nadere studie naar de zoutwaterbarrière en de daaraan gerelateerde (aanvullende) zoutmodelstudie is afgerond. Met de verdere invulling/ontwerp van de zoutwaterbarrière en de automatische gebiedsregeling zijn we in T1 gestart.

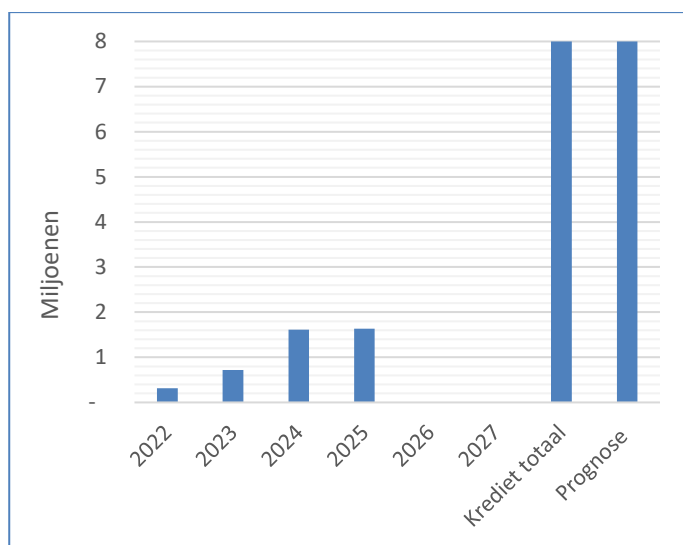
3.3 Financiële prognose & risico's

In dit onderdeel geven we het overzicht van de financiële gegevens van het KRW-3 programma, de Natte infrastructuur Noordkop en het landbouwportaal. Om een goed overzicht te geven zijn de gegevens verwerkt in grafieken. Per onderdeel wordt er een toelichting geschreven.

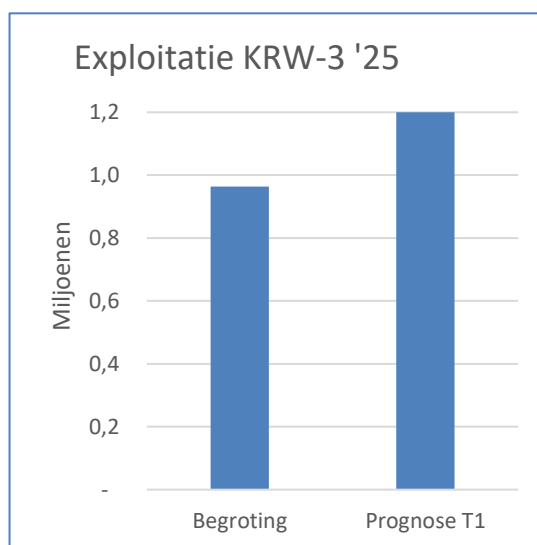
KRW-3 Programma

Voor het KRW-3 programma is er 8 miljoen beschikbaar gesteld aan krediet. Sinds 2022 is er € 1,6 miljoen uitgegeven. De verwachting is dat het krediet eind 2027 volledig is benut. De grootste deel van het krediet wordt in de laatste jaren uitgegeven, aangezien de realisatie van verschillende projecten zal

plaatsvinden in het einde van de planperiode. Voor de exploitatie is de verwachting dat er dit jaar mogelijk een overschrijding plaats zal vinden. Er worden extra monitoringsonderzoeken uitgevoerd in verschillende polders wat zorgt voor een verwachte overschrijding van € 0,25 mln. We verwachten deze overschrijding op te vangen binnen de bestaande begroting.

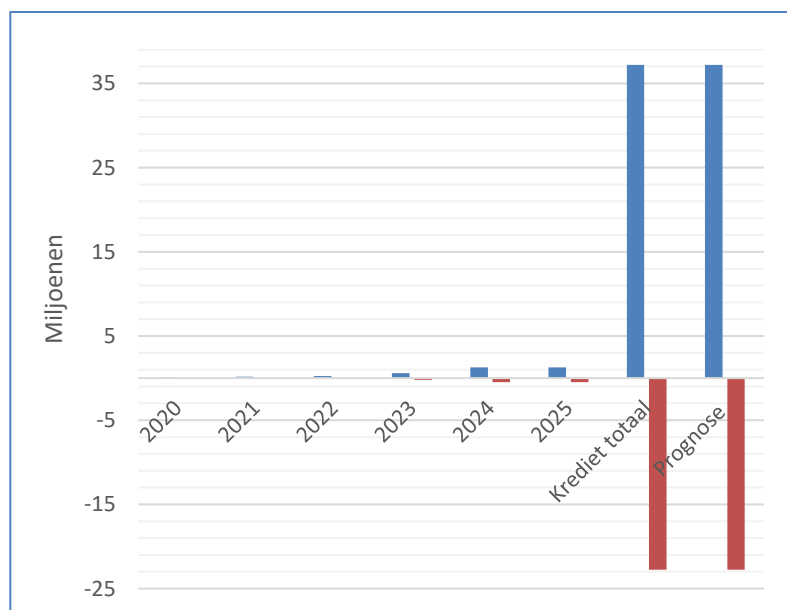
Graf 1. Overzicht investeringen KRW

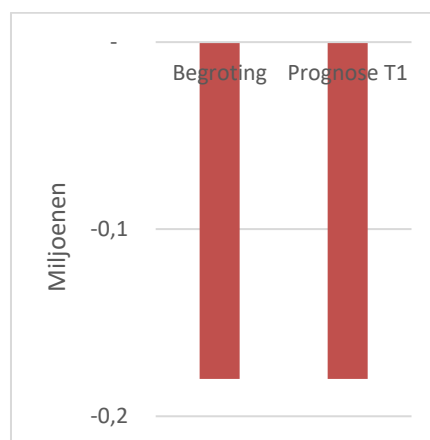
Graf 2. Overzicht exploitatie KRW

Verbetering natte infrastructuur Noordkop (VNINK)

Voor de verbetering natte infrastructuur Noordkop is er € 37,2 miljoen + aanvullend krediet (i.v.m. toekomstige aanbesteding nog niet openbaar) beschikbaar gesteld aan krediet. Sinds 2020 is er € 1,2 miljoen uitgegeven. Het grootste deel van het krediet wordt in komende jaren uitgegeven in de realisatie van de verschillende projecten.

Graf. 3 Overzicht investering Noordkop

Graf. 4 Overzicht exploitatie Noordkop

Landbouwportaal

De beschikbare middelen van HHNK voor de eigen subsidieregeling zijn vroegtijdig uitgeput en de regeling is eind februari tijdelijk stopgezet. De volledige begroting van € 1 miljoen zal dit jaar volledig worden benut. In de T2 rapportage zal er een toelichting worden gegeven op de subsidie voor HHNK voor het landbouwportaal.

3.4 Belangrijkste gebeurtenissen en communicatie

De interne communicatie over het KRW Impulsprogramma is opgestart. Er is op 26 maart 2025 een lunchbijeenkomst georganiseerd voor alle medewerkers die aan het programma werken. Op intranet is een nieuwe themapagina gepubliceerd voor het programma. Op die pagina lichten we het programma toe en delen we al het nieuws. Voor de externe communicatie is een factor C bijeenkomst in voorbereiding om de strategie te bepalen. Ook worden de website en het online KRW-magazine aangevuld met informatie over het KRW Impulsprogramma.

4 Programma Ruimtelijke Adaptatie (RA)

4.1 Opdrachten en doelen

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA, 2017) pleiten gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk voor een snelle en intensieve aanpak om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. In 2050 moet de ruimte in ons land zodanig zijn ingericht dat we voorbereid zijn op extreme regenval, langdurige droogte, een grotere kans op hittegolven en een toename van het overstromingsrisico. Het is een gezamenlijke opgave waaraan iedereen zijn steentje moet bijdragen. In de visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst' (22.0240182) heeft HHNK ambities vastgelegd en kaders geschetst voor de samenwerking met onze omgeving in de ruimtelijke adaptatie.

Het algemeen bestuur heeft voor de periode 2022 t/m 2026 een programmbudget beschikbaar gesteld om vanuit onze kerntaken bij te dragen aan de uitvoering van ruimtelijke adaptatieprojecten door gemeenten (21.330022). Het programma Ruimtelijke Adaptatie (RA) geeft invulling aan deze rol voor de eerste cyclus van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (t/m 2026). Het programma heeft de opdracht om de gezamenlijke uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen te versnellen en bij te dragen aan maatregelen die onze kerntaken versterken.

4.2 Belangrijke gebeurtenissen 1^e trial 2025

De staat van ons klimaat 2024

Klimaatverandering laat zich steeds sterker zien, zowel in Nederland als wereldwijd. In [De staat van ons klimaat](#) beschrijft het KNMI het weer van 2024 en plaatst dit in de context van de wereldwijde klimaatverandering.

Warmste jaar ooit gemeten

2024 en 2023 delen samen de titel van warmste jaar ooit gemeten in Nederland. De gemiddelde temperatuur in De Bilt was 11,8 °C. Nederland warmt sneller op dan het wereldgemiddelde, twee keer zo snel als de wereldgemiddelde opwarming. De warmste dertig jaren in Nederland zijn allemaal gemeten vanaf 1988.

Het jaar 2024 kende opnieuw geen ijsdagen, waarop het de hele dag blijft vriezen. Dit was ook in 2023 het geval, niet eerder waren er in De Bilt twee jaren aaneen zonder ijsdagen. Het aantal vorstdagen in 2024, waarop de temperatuur onder nul komt, was kleiner dan ooit.

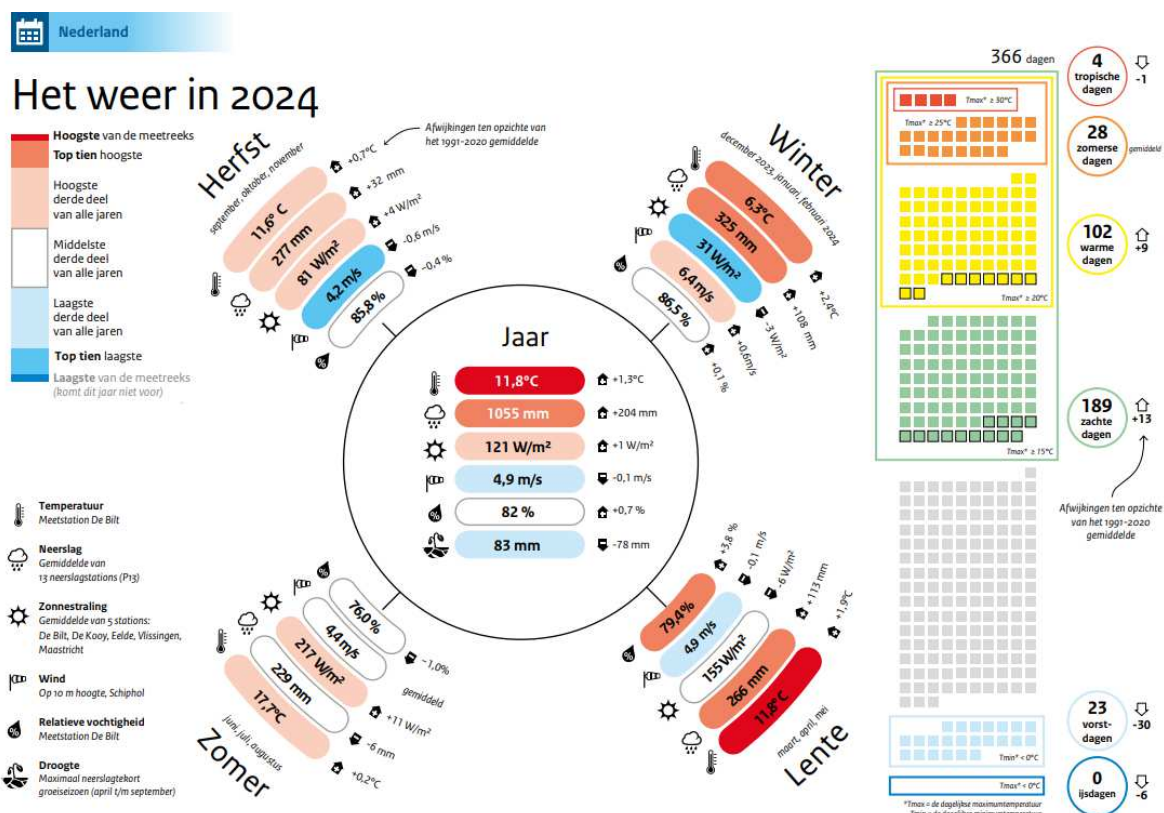
Daarbij was de lentegemiddelde minimumtemperatuur bijna een hele graad hoger dan het oude record uit 1998.

Meer dagen met zware neerslag

Zware neerslag, meer dan 50 millimeter regen op één dag, komt steeds vaker voor in Nederland. Aan het einde van de vorige eeuw telde het KNMI gemiddeld vijf dagen per jaar met zware neerslag. Inmiddels is dit gestegen naar negen dagen per jaar. In 2024 waren er zelfs 13 dagen met extreme neerslag, vooral in mei, juli en september. Dit komt ook overeen met het beeld in Hollands Noorderkwartier, waar in de maand september zelfs ruim 180 mm neerslag was gevallen.

Zeespiegel op recordhoogte

De wereldgemiddelde zeespiegel bereikte in 2024 een nieuw record. De snelheid van de stijging is sinds het begin van de satellietmetingen in 1993 meer dan verdubbeld. In totaal is de wereldgemiddelde zeespiegel al met zo'n 21 centimeter gestegen sinds het begin van de vorige eeuw.

Afbeelding 4.1: Het weer in 2024 samengevat in één overzicht.

Waterregels en klimaatadaptatie

Het klimaat verandert en steeds meer activiteiten vragen ruimte in de ondergrond. Gemeenten en het waterschap hebben daarom steeds meer behoefte om te sturen met juridische regels. Vanuit het Kernteam Samenwerking Waterketen en het Kernteam Samenwerking Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier werken we aan het opstellen van uniforme regels binnen het thema water en klimaatadaptatie die de gemeente kan toepassen in haar omgevingsplan. Het einddoel is om te komen tot een gereedschapskist bestaande uit een brede set regels om keuzemogelijkheden te creëren voor gemeenten en de bestuurlijke afwegingsruimte inzichtelijker te maken. Dit doen we met gemeenten, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Provincie Noord-Holland, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten. Afgelopen periode zijn hiervoor workshops geweest en tegen de zomer wordt een set aan uniforme waterregels opgeleverd.

Afbeelding 4.2: Workshop Waterregels 13 maart 2025

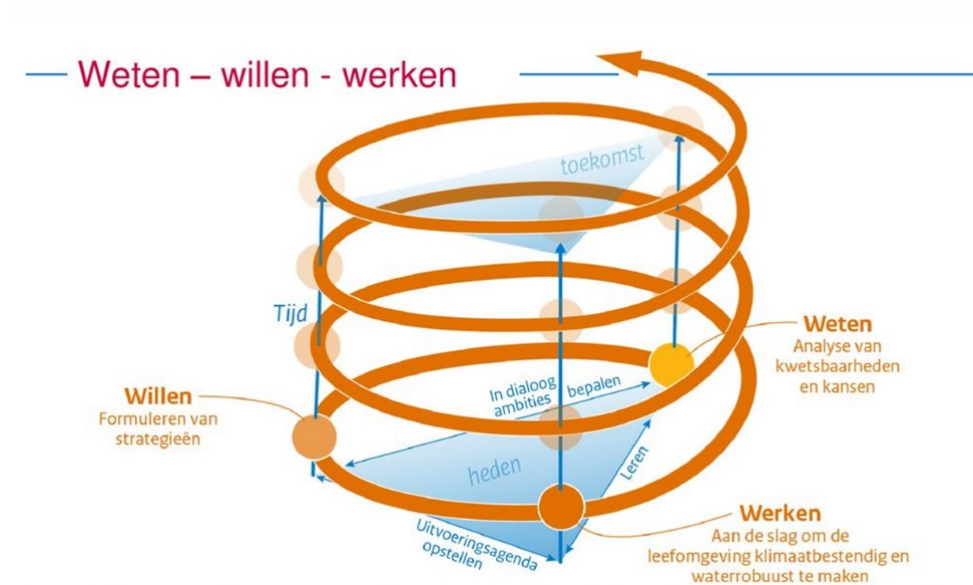
Gezamenlijke start proces DPRA

In september 2024 is vanuit het Deltaprogramma de schriftelijke oproep gedaan om stappen te zetten in de voorbereiding en aanloop naar de nieuwe DPRA-cyclus. Expliciet is gevraagd om vanaf 2025 aan de slag te gaan met het doorlopen van de benodigde actualisatie/verdieping van stresstesten, risicodialogen en herijking van uitvoeringsagenda's.

In de eerste DPRA-cyclus (2019-2025) is de werkregio Noorderkwartier aan de slag gegaan op het niveau van de deelregio's om tot uitvoeringsagenda's te komen. Op basis hiervan zijn ook enkele gemeentelijke uitvoeringsagenda's gevormd om tot verdere detaillering te komen. Hoewel diverse maatregelen worden genomen staan we pas aan het begin van het verwezenlijken van de ambitie klimaatbestendig te zijn.

Ook in de tweede cyclus (2027-2033) bestaat de behoefte om een uitwerking te geven op het niveau van de deelregio's. Van de regionale uitvoeringsagenda's is de looptijd vaak bijna verstreken of blijken ze niet meer actueel. De legitimiteit voor de gezamenlijk inzet en het budget in de regio komt hiermee onder druk te staan.

Februari dit jaar heeft de stuurgroep Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier besloten om het proces (actualiseren van klimaatstresstesten, risicodialogen en nieuwe uitvoeringsagenda's) gecoördineerd op te pakken en hiervoor gezamenlijk een adviesbureau ter ondersteuning in te huren.

Afbeelding 4.3: Ruimtelijke adaptatie is een cyclisch proces.

Webinar "Hoe kun je je stad groener maken?"

Je stad groener maken levert veel voordelen op: de stad wordt er klimaatbestendiger, aantrekkelijker en leefbaarder van. Maar hoe maak je een stad groener? De gemeente Alkmaar is vanaf 2017 actief aan het vergroenen. In 2022 heeft Alkmaar hiermee zelfs de Green Cities Europe Award gewonnen.

In dit webinar van 4 maart namen Paul Weidema (Sr projectleider Stadswerk072) en Diederik van Gelder (projectleider Alkmaar) ons mee in de vergroeningsaanpak in Alkmaar. Aan de hand van een aantal vergroeningsprojecten lichten zij toe hoe ze dit praktisch aanpakken. Alkmaar heeft het doel om in een tijdsbestek van zeven jaar 50.000 m² groen en maar liefst 5.000 extra bomen aan te planten. Koen de Geus (programmamanager klimaatadaptatie & biodiversiteit) nam ons mee welke beleidsstappen zijn genomen en hoe dit terugkomt in het opstellen van het uitvoeringsprogramma 2026-2030. [Webinar terugkijken](#)

Bestuurlijke themasessie met woningcorporaties

Het Huis van Hilde in Castricum was donderdag 27 februari 2025 het decor voor een unieke bijeenkomst op initiatief van het netwerk Samen Blauwgroen. Bestuurders van woningcorporaties, HHNK en enkele gemeenten kwamen bijeen om het samen te hebben over ruimtelijke adaptatie. Het werd een bijeenkomst met veel energie en verbinding, maar waar ook zorgen werden gedeeld. Hoe gaan we samen de toenemende klimaatrisico's zoals wateroverlast en hittestress te lijf?

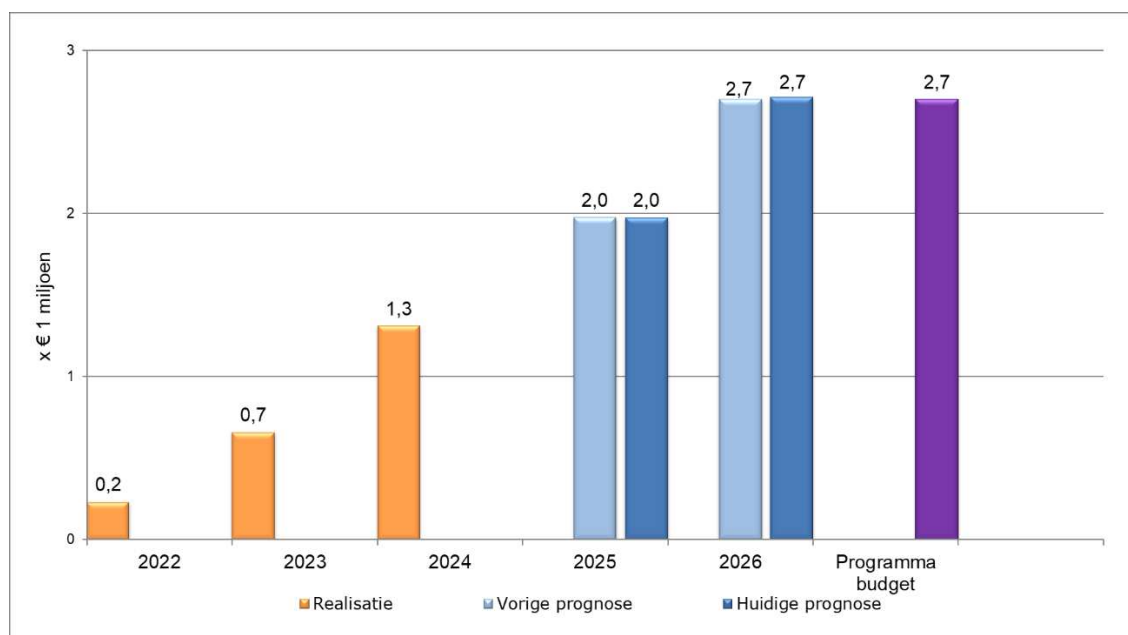
Aan het eind van de bijeenkomst werd er geconcludeerd dat het onderwerp klimaatadaptatie leeft bij woningcorporaties. Het is voor hen echter niet vanzelfsprekend, om met partners zoals gemeenten aan tafel te zitten. Het onderwerp is groots, maar misschien is de beste aanpak om klein te beginnen. En er gebeuren al veel mooie dingen in Hollands Noorderkwartier.

Afbeelding 4.4: Bestuurders en directeurs van woningcorporaties in gesprek over klimaatrisico's

4.3 Bereikte resultaten - stand van zaken – prognose

Financiën: prognose RA

Figuur 4.1: Huidige prognose van de som van de cumulatieve uitgaven -/- inkomsten.

Prognose 2025

De huidige prognose voor 2025 is € 0,663 miljoen. Hiervan wordt € 0,467 miljoen besteed aan acht projecten vanuit de KAN subsidieregeling. De uitbetaling vindt plaats nadat het project formeel is opgeleverd en het verzoek tot vaststelling akkoord is bevonden. De verwachte uitgaven in 2027 worden volledig gedekt door de reserve budgetoverheveling (niet in de grafiek opgenomen). Met de huidige prognose wordt in 2025 € 0,076 miljoen gedoteerd aan de reserve.

4.4 Communicatie

Provincie Noord-Holland scherpst regels aan voor bouw woning en infrastructuur

Bron: Provincie NH

De provincie heeft als doel om in 2050 volledig klimaatbestendig te zijn, wat betekent dat ze voorbereid wil zijn op de effecten van klimaatverandering. Provincie Noord-Holland scherpst daarom vanaf 1 januari 2025 de regel over klimaatadaptatie aan. Dat betekent dat gemeenten bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met de gevolgen van klimaatadaptatie. Dit heeft invloed op de inrichting van steden, locatiekeuzes en het ontwerp van gebouwen en infrastructuur.

Aanscherping van de regels

Vanaf januari 2025 moeten gemeenten bij nieuwe projecten kijken naar de risico's van klimaatverandering, zoals wateroverlast, overstromingen, droogte, hitte en waterkwaliteit. Als er risico's

zijn, leggen zij uit wat ze doen om deze te verkleinen. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld meer groen aanleggen om hitte en wateroverlast te verminderen.

"Met deze aanscherping zetten we een belangrijke stap richting een klimaatbestendige toekomst. Als eerste provincie in Nederland nemen wij samen met gemeenten en ontwikkelaars onze verantwoordelijkheid. We zorgen ervoor dat nieuwe woningen en infrastructuur nu en in de toekomst veilig en betaalbaar zijn. Zo kunnen wij ook in de toekomst in een veilige omgeving wonen," aldus Rosan Kocken, gedeputeerde Water bij de provincie Noord-Holland.

Ondertekening Samenwerkingsovereenkomst waterberging Heemskerker tuinbouwgebied

Eind 2023 is er een intentieovereenkomst getekend tussen PWN, LTO Noord, Gemeente Heemskerk en HHNK om een waterberging aan te leggen in het Heemskerker tuinbouwgebied. Hierna zijn er verdere onderzoeken uitgevoerd om te beoordelen of het project haalbaar is. Door als partijen gezamenlijk middelen in te zetten kan het project tot stand worden gebracht. Om deze afspraken vast te leggen tussen de partijen is op 6 maart 2025 een samenwerkingsovereenkomst getekend door De Provincie Noord-Holland, PWN, Gemeente Heemskerk, LTO Noord en HHNK.

Het hoofddoel van het project is een waterberging, welke een deel van de wateroverlast in het Heemskerker tuinbouwgebied moet gaan oplossen. Er worden in het gebied meerdere maatregelen tegen wateroverlast genomen, zo is eerder het project Watertuinen al aangelegd aan de Kleine Houtweg in Heemskerk. Naast een waterbergende functie die vooral zal werken tijdens extreme regenval, krijgt de waterberging een recreatief wandelpad en zal er nieuwe natuur worden aangelegd die de biodiversiteit en waterkwaliteit ten goede komt.

Sinds 2024 is er een klankbordgroep opgericht met omwonenden en ondernemers uit het gebied. Deze groep is betrokken bij de ontwerpstappen van het project. In de zomer van 2025 wordt het ontwerp verder uitgewerkt. De start van uitvoering is gepland in de winterperiode 2025/2026.

Afbeelding 4.5: Officiële ondertekening op 6 maart van de samenwerkingsovereenkomst door PWN, HHNK, LTO, Provincie en gemeente Heemskerk.

5 Afkortingenlijst

CHI	College van hoofdingelanden
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HULOK	Hensbroek, Ursem, Langereis, Opmeer, Koggenland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
KAN	Klimaatactief Noorderkwartier subsidieregeling
Km	Kilometer
KRW3	Kaderrichtlijn water derde periode 2022 – 2027
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NVO	Natuurvriendelijke oever
NWO	Niet Waterkerend Object
PWN	Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland
VBK	Verbetering Boezemkades
WO	(Programma) Wateropgave

6 Bijlage risico's²

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Wateropgave (WO)						
Er doen zich neerslagsituaties voor die buiten het gehanteerde klimaatscenario (middenscenario 2050) vallen waarop het watersysteem momenteel is ontworpen, omdat het klimaat sneller verandert dan gedacht.	Klimaat verandert sneller dan gedacht.	Waterschade, waarvoor de maatschappij het waterschap verantwoordelijk acht.	4	PM	Naar aanleiding van het CHI-besluit over het programma Wateropgave 2 (22.0893102) blijft HHNK werken aan verdergaande maatregelen en verbetering aan het watersysteem.	

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Verbetering Boezemkades (VBK)						
Het programmabudget kan ontoereikend zijn om de opgave binnen de gestelde termijn van de bestuurlijke afspraak te halen	De opgave is nog onduidelijk omdat de (her)toetsing nog in gang is	Er kan niet worden voldaan aan de bestuurlijke afspraak, of heeft effect op het MJP	Laag	Laag	– In 2025 een volledige afgeronde toetsing realiseren zodat de verbeteropgave duidelijk wordt – De opgave programmeren in de programmajaren en beschouwen of dit in tijd en financieel haalbaar is – Een afwegingskader opstellen waarin de noodzakelijke effectieve kilometers als eerst worden aangepakt	De beheersmaatregelen zijn in gang gezet, afdelingsmanagement, directie en bestuur worden op de hoogte gehouden in de te maken keuzen.

² In deze bijlage worden de risico's weergegeven. Indien nieuwe tekst is toegevoegd aan een risico wordt dit **vetgedrukt** weergegeven. Vetgedrukte teksten zullen in een eerstvolgende kwartaalrapportage niet meer vetgedrukt worden weergegeven. Indien tekst niet meer van toepassing is, wordt dit ~~doorgehaald~~ weergegeven. Doorgehaalde teksten zullen in de volgende kwartaalrapportage niet meer terugkomen.

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)						
Kostenramingen Noordkop vallen hoger uit dan oorspronkelijke raming	De kostenbegroting waarop de kredietaanvraag destijds is gedaan, dateerde van 2019. In de tussentijd is de inflatie/indexatie, a.g.v. de overspannen bouwmarkt, oorlog, hoge gasprij, corona, extreem gestegen.	Kostenoverschrijding beschikbaar gestelde projectkrediet	€	PM	Door Waddenfonds is extra subsidie beschikbaar gesteld voor compensatie van inflatie. Het is nog niet duidelijk of deze extra subsidie nodig is. Kostenramingen volgen in mei 2024 en maart 2025. Indien de kosten hoger zijn dan het huidig toegekende krediet zal een aanvullende kredietaanvraag voorgelegd worden.	
De vastgestelde maatregelenpakketten worden niet volledig gerealiseerd waardoor we onze verantwoordelijkheid niet maximaal hebben ingezet in het werken aan de KRW doelen.	Onvoldoende beschikbare capaciteit voor de realisatie van de vastgestelde (impuls)maatregelenpakket KRW door vacatures. Samenwerking met derden komt onvoldoende van de grond.	<u>Financiële gevolgen</u> : EU kan boetes opleggen of subsidie onthouden. Het Rijk en vervolgens de provincie kan een deel van de boete toedelen aan het waterschap. <u>Juridische gevolgen</u> : HHNK wordt door haar omgeving gevraagd de regels aan te scherpen via de Waterschapsverordening of lozingsvergunningen. Indien HHNK dit niet opvolgt wordt dit mogelijk via de rechter afgedwongen. <u>Imagoschade</u> : er kan een beeld ontstaan dat HHNK zich onvoldoende inspant om de KRW-doelen te behalen. De samenwerking met de omgeving kan geschaad worden.				